

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsan onuru ve kişinin maddi ve manevi varlığı ile vücut bütünlüğünü koruma ve geliştirme hakkı, hukuken koruma altına alınmış değerlerin başında gelir. Bu nedenle, gerek iç hukukta ve gerekse insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerde insan onurunu, kişinin maddi ve manevi varlığı ile vücut bütünlüğünü koruma ve geliştirme hakkı, temel, vazgeçilmez insan haklarından biri olarak düzenlenip güvence altına alınmıştır.

Bu hakkın bir gereği olarak, tüm dünyada işkence yasağı da mutlak bir ilke olarak kabul edilmiş; işkence, bütün insan hakları belgelerinde, hiçbir mazeret kabul edilmeksizin, "istisnasız", "koşulsuz", yasaklanmıştır. Anayasanın 17.maddesinin üçüncü fıkrasında, "*kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*" hükmüne yer verilerek "işkence ve eziyet yasağı" Türk hukuk sisteminde de Anayasal güvenceye alınmıştır.

İnsan haklarına ilişkin uluslararası belgelerin hemen hepsinde, güvence altına alınmış olan insan haklarının, olağanüstü durumlarda (savaş, sıkıyönetim gibi "ulusun varlığını tehlikeye düşüren" hallerde), sınırlandırılabilmesi kabul edilmesine karşın; "işkence yasağı"nın hiçbir durumda esnetilemeyeceği, savaş durumu da dahil olmak üzere hiçbir zaman işkencenin meşru ve hukuka uygun olarak kabul edilemeyeceği öngörülmüştür

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin birçok kararında vurguladığı üzere, AİHS'in işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin 3.maddesi, demokratik toplumun temel değerlerinden birini korumakta ve ihlal edilmesini engellemeyi amaçlamaktadır.

AİHM, terörizm ve örgütlü suçlarla mücadele gibi en zor koşullarda bile Sözleşme'nin işkence ve insanlık dışı ya da onur kırıcı muamele ve cezaları - mağdurun davranışı ne olursa olsun- kesin ifadelerle yasakladığını teyit etmiştir.

Devletin, bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına ve insan onuruna saygı gösterme yükümlülüğü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini, yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekillerde kişilerin fiziksel ve ruhsal zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlüğüne saygı gösterme yükümlülüğünden kaynaklanan negatif ödevidir

İşkencenin, hem ulusal kanunlarda hem de ulusüstü hukukta kesin ve ısrarlı bir dille yasaklanmasına karşın, işkencenin bütün dünyada yaygın olarak uygulandığı bilinen bir gerçektir. Ulusal ve uluslararası insan hakları kuruluşlarının raporları bu iddiayı destekleyecek binlerce örnekle doludur.

İşkencenin, hem ulusal kanunlarda hem de ulusüstü hukukta kesin bir şekilde yasaklanmasına karşın uygulamada işkence iddialarının bu kadar yaygınlaşması, devletlerin kişileri işkence ve kötü muameleden korumak, işkence faillerinin etkili bir şekilde soruşturularak cezalandırılmaları için gerekli tedbirleri uygulamaya koymalarının ne kadar elzem olduğunu açıkça göstermektedir.

İşkence ve kötü muamelenin önlenmesi için devlete düşen en önemli yükümlülüklerden biri, bu iddialarının etkili bir şekilde soruşturulması ve sorumluların cezalandırılmasıdır

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de birçok kararında devletlerin etkin soruşturma yükümlülüğü altında olduğunu vurgulamıştır.

Karakollarda ve cezaevlerinde falaka, çırılçıplak soyarak kaba dayak, cop veya farklı materyallerle cinsel saldırı şikayetleri her geçen gün giderek artmaktadır.

15 Temmuz Darbe Girişiminin bastırılmasının ardından, darbe girişimine katıldıkları iddiasıyla gözaltına alınan er ve erbaşların görüntüleri, bu süreçte resmi olmayan verilere göre 18 kişinin cezaevlerinde intihar etmesi, Maltepe Çocuk Cezaevinde bulunan müvekkilinin cezaevi görevlileri tarafından işkenceye uğradığı iddialarıyla ilgili olarak cezaevi müdürüyle görüşmek isteyen bir avukatın da müvekkiliyle aynı şekilde işkenceye uğraması gibi vakalar, işkence iddialarının soyut ve gayriiddi

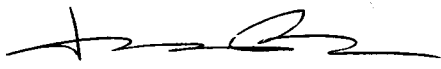
iddialar olarak kalmadığını, aksine çok ciddi şekilde araştırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

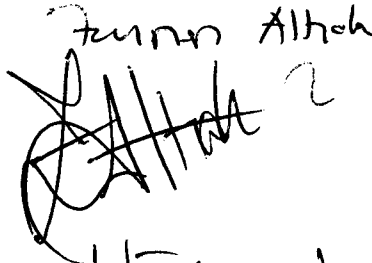
AİHM'in de birçok kararında vurguladığı üzere, gözaltına alındığında veya tutuklandığında sağlıklı olan bir şahsın, salıverildiğinde sağlığını yitirmiş veya vücudunda yaralanma tespit edilmiş olarak bulunması halinde, bu durumun nasıl gerçekleştiğini ikna edici bir şekilde izah etme, işkence ve kötü muamele iddialarını çürütme yükümlülüğünün devlete ait olduğunu kabul etmektedir

Tüm bu nedenlerle, gözaltı birimleri ve cezaevlerinde yaşanan işkence ve kötü muamele iddialarının araştırılması etkili ve sürekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini saygularımızla arz ve teklif ederiz.

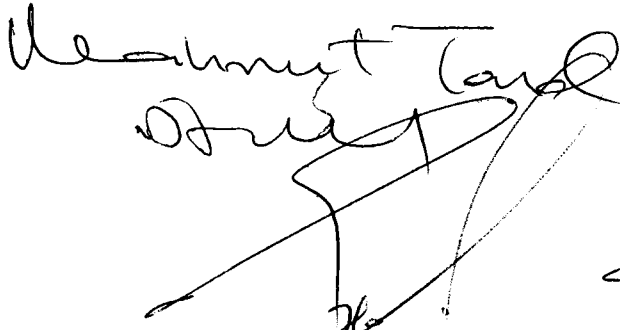
Mehmet Tunç
Balıkesir (M)

SERPAZ KAMUCLUOĞLU
Mersin

Zeynep Altın

Dr. Sezgin Tanrikulu
İstanbul Milletvekili

Mehmet Tuncel

Hüseyin ÇAMAK
Mersin 10

Hüseyin Yıldız
Ayhan Karun Arslan

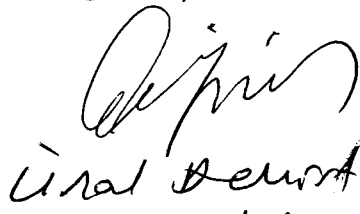
Okan GAYTANCIÖZÜ
Ezme Mr. Mustafa Ali BAKAY
İzmir Mr.

ÖZKAN YACINTI
HŞAK

Özcan Perçin

Edin Bircan
Edipre Mr.

Ural Demirel
12 Eylül

Mustafa Ali BAKAY
İzmir Mr.
